

ที่ คลท. 2/2564

20 พฤษภาคม 2564

เรื่อง จดหมายเปิดผนึกถึงบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย การระงับและงดส่งรายได้จากโครงการท่อก๊าซธรรมชาติให้กับกองทัพเมียนมา เพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมา

เรียน ประธานกรรมการ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ประธานกรรมการ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อองค์กรแนบท้ายจดหมายเรียกร้อง จำนวน 76 องค์กร

นับแต่คณะเผด็จการทหารเมียนมา ก่อการรัฐประหาร ยึดอำนาจประชาชน เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 โดยอ้างการทุจริตการเลือกตั้งของพรรครัฐบาลที่นำโดย พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) นั้น ผู้ก่อการรัฐประหารได้กระทำย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนชาวเมียนมาอย่างร้ายแรง อาทิ การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงออก การปิดกั้นการนำเสนอข่าวสารของประชาชนและสื่อมวลชนอย่างจงใจ การจับกุมและกักขังนักการเมืองไปจนถึงประชาชนทั่วไปโดยไม่แจ้งข้อกล่าวหา การทำลายข้าวของและขโมยข้าวของของประชาชนและที่เลวร้ายที่สุดคือการคุกคามประชาชนเมื่อเปลาที่ออกมาชุมนุมอย่างสันติด้วยกำลังอาวุธที่ใช้สลายการชุมนุมแบบพื้นฐานไปจนถึงการใช้อาวุธสงครามจนเกิดการเสียชีวิต ตลอดจนการประทุษร้ายศพผู้เสียชีวิตอย่างเปิดเผย รวมทั้งการใช้อาวุธสงครามคุกคามประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ภายในประเทศอีกด้วย จากการรายงานข่าวของสื่อมวลชนหลายสำนัก การกระทำเยี่ยงอาชญากรรมของคณะรัฐประหารเมียนมาดังกล่าวได้ส่งผลให้ขณะนี้ผู้เสียชีวิตแล้วมากกว่า 765 ราย นับแต่วันก่อการรัฐประหาร และมีแนวโน้มว่าเหตุการณ์จะรุนแรงขึ้น จนถึงขั้นภาวะสงครามกลางเมือง และการกระทำของคณะรัฐประหาร ที่เรียกตนเองว่า สภการบริหารแห่งรัฐ อันมีกองทัพทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นแกนขานั้น ดูเหมือนว่าจะเข้าใกล้การเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Crime Against Humanity) เข้าไปทุกที

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2564 คณะกรรมการตัวแทนสภาแห่งสหภาพ หรือ Committee Representing Pyidaungsu Hluttaw: CRPH ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนชาวเมียนมา ได้ส่งหนังสือไปยังกลุ่มธุรกิจหรือรัฐวิสาหกิจจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศโดยเฉพาะในกิจการการลงทุนด้านการค้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เรียกร้องให้ระงับกิจการการลงทุนและตัดสายสัมพันธ์ในการทำธุรกิจร่วมกับกองทัพเมียนมาในทันที อีกทั้งเรียกร้องให้บริษัทที่ร่วมทุนนำรายได้ที่ต้องจ่ายไปยังบริษัท Myanmar Oil and Gas Enterprise (MOGE) ซึ่งเป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจที่ขณะนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะรัฐประหารเผด็จการกองทัพเมียนมาไปไว้ยังบัญชีที่ได้รับการปกป้อง (protected account) เนื่องจากพวกเขาเกรงว่ารายได้จากการประกอบธุรกิจนี้จะเป็นเงินที่ป้อนเข้าสู่กระเป๋าของกองทัพเมียนมาโดยตรง โดยหนังสือดังกล่าวมีข้อเรียกร้องที่อ้างไปถึง “บริษัท ปตท. สผ. จำกัด (มหาชน)” ของประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้ร่วมลงทุนในโครงการท่อส่งก๊าซชยาดานา โครงการท่อส่งก๊าซเยตากุน และเป็นผู้ดำเนินโครงการท่อส่งก๊าซชอติกาโดยตรง ซึ่งก๊าซที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ถูกส่งเข้ามายังประเทศไทย โดยมีบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับซื้อก๊าซดังกล่าว

ต่อมาเมื่อวันที่ 30 มีนาคม ที่ผ่านมา รัฐบาลญี่ปุ่นในฐานะผู้ให้เงินกู้รายใหญ่ที่สุดของประเทศเมียนมาได้ประกาศระงับการให้ความช่วยเหลือทางการเงินครั้งใหม่แก่เมียนมา รวมทั้งสหรัฐอเมริกาเองก็มีมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจแบบกำหนดเป้าหมายไปยังกองทุนและธุรกิจของกองทัพเมียนมาที่จะสร้างความมั่งคั่งให้กับบรรดาผู้นำระดับสูงของกองทัพและครอบครัวโดยตรงแล้วเช่นกัน

เอกสารขององค์กรความยุติธรรมเพื่อเมียนมา (Justice for Myanmar) ที่ได้เผยแพร่เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 เปิดเผยว่ารายได้หลักของกองทัพเมียนมาส่วนหนึ่งมาจากธุรกิจน้ำมันและก๊าซ โดยรายได้จากการค้าน้ำมันและก๊าซที่ขายให้กับบริษัทร่วมทุนในตอนนี้จะถูกส่งผ่านบริษัท MOGE ไปยังรัฐบาลเมียนมา ตามที่มีการเปิดเผยโดย Myanmar Extractive Industries Transparency Initiative ในปี 2017 - 2018 ระบุว่า ปตท. จ่ายเงินกว่า 615 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้กับบริษัท MOGE โดยภาพรวมแล้วรายได้จากก๊าซคาดว่าจะมีส่วนช่วยในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของพม่าถึง 50% และปตท. ให้อย่างน้อยครึ่งหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการอยู่รอดของผู้ก่อการรัฐประหาร โดยจัดเก็บจากบริษัท ปตท. สผ. เฉพาะโครงการชอติกาเพียงแห่งเดียวในฐานะผู้ลงทุนและผู้พัฒนาโครงการสัญชาติไทยได้กว่า 55.54 พันล้านจ๊าด หรือราว 41.1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

หลังเกิดการรัฐประหาร ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการวางท่อก๊าซทั้ง 3 แห่ง มีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก และออกมารณรงค์ประท้วงต่อต้านการรัฐประหารอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับเรียกร้องให้บริษัทต่างชาติที่เป็น

ผู้พัฒนาและเป็นผู้ร่วมลงทุนในโครงการดังกล่าว ระบุว่าการลงทุนออกไปชั่วคราว แม้แต่พนักงานของบริษัท MOGE เองก็ยังออกมาประท้วง แสดงความไม่เห็นด้วยต่อการรัฐประหารและการประท้วงประชาชนของกองทัพเมียนมา มีรายงานว่าพนักงานของบริษัท MOGE กว่า 80% ได้เข้าร่วมขบวนการอารยะขัดขืน และเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการจัดรณรงค์ในโลกออนไลน์ให้ประชาชนทั่วทุกมุมโลกเข้าเสนอรายชื่อเรียกร้องให้บริษัทพลังงานยักษ์ใหญ่ของโลก เช่น บริษัท Total และ บริษัท Chevron ระบุว่าการลงทุนในโครงการท่อก๊าซออกไปเพื่อตัดสายสัมพันธ์และไม่เป็นแหล่งรายได้ให้กับกองทัพเมียนมา

การดำเนินการของบริษัทไทยในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนี้ อาจส่งผลให้ทางคณะรัฐประหารซึ่งนำโดยกองทัพเมียนมาสร้างความมั่งคั่งจากรายได้ในส่วนนี้ และนำไปสร้างความรู้แรงต่อชาวเมียนมาผู้ออกมาปกป้องประชาธิปไตยและประชาชนผู้บริสุทธิ์ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักการด้านสิทธิมนุษยชน และหลักมนุษยธรรม

เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ตามที่บริษัทได้ประกาศนโยบายยึดแนวทางปฏิบัติตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชนตามหลักการของสหประชาชาติ (UHDR) ปฏิญญาองค์การสากลด้านแรงงาน (ILO) และเป็นสมาชิกของการเข้าร่วมเป็นภาคีของข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact: UNGC) ตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา และมีนโยบายสิทธิมนุษยชนยึดตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (UNGP on BHR)

เราในนามคณะทำงานติดตามความรับผิดชอบของการลงทุนข้ามพรมแดน (ETO's Watch Coalition) และองค์กรที่ร่วมลงชื่อแนบท้ายจดหมายนี้ รวม 76 องค์กร จึงขอเรียกร้องให้ ปตท. สผ. จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ลงทุนร่วมในโครงการท่อก๊าซยาดานา, โครงการเยตากูน และเป็นผู้ดำเนินโครงการชอติกา รวมถึงบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับซื้อก๊าซที่ผลิตได้ ระบุว่าส่งเงินรายได้ให้กับบริษัท MOGE (ซึ่งขณะนี้ถูกควบคุมโดยกองทัพเมียนมา) และนำเงินรายได้ในส่วนนี้ไปไว้ในบัญชีดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาหรือบัญชีที่ได้รับการปกป้อง (escrow account/protected account) ตามที่ทางคณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งสหภาพ (CRPH) ได้ร้องขอไปยังบริษัทของท่าน จนกว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนจะได้กลับเข้ามาปกครองประเทศ และนำประเทศเมียนมากลับเข้าสู่การปกครองแบบประชาธิปไตย การจ่ายเงินไปยังบัญชีของ MOGE ที่ขณะนี้ถูกควบคุมโดยผู้ก่อการรัฐประหารอาจถือเป็นการละเมิดนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนที่ประกาศต่อสาธารณะได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการตามข้อเรียกร้อง

แต่มีมนุษยธรรม และความรับผิดชอบในการประกอบธุรกิจที่เคารพต่อหลักการสิทธิมนุษยชน

ขอแสดงความนับถือ

โดยมีรายชื่อองค์กรลงนามตามแถลงการณ์ดังนี้

1. มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.)
2. มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม /Thai Volunteer Service Foundation (TVS)
3. มูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน (ศชช.) /Community Resource Centre Foundation (CRC)
4. มูลนิธิบูรณะนิเวศ Ecological Alert and Recovery-Thailand (EARTH)
5. มูลนิธิพัฒนาอีสาน/ NET Foundation (NET)
6. มูลนิธิชุมชนอีสาน / Esaan Community Foundation
7. มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค
8. มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ (Foundation for Labour and Employment Promotion)
9. มูลนิธิวัฒนธรรมข้ามวัฒนธรรม (Cross Culture Foundation)
10. มูลนิธิศูนย์คุ้มครองสิทธิด้านเอดส์ Foundation for AIDS Rights
11. มูลนิธิชุมชนเกษตรนิเวศน์ (Community of Agro-ecology Foundation)
12. มูลนิธิพะเยาเพื่อการพัฒนา (Phayao Development Foundation)
13. สมาคมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเทือกเขาเพชรบูรณ์ (สอพ.) // Phetchabun mountain Range Preservation.and.Development Association
14. สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส) / Union for Civil Liberty (UCL)
15. สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมสาธารณะ (สปส.)Social.Sacrific Association.
16. สมาคมผู้บริโภคจังหวัดขอนแก่น Consumer Association of Khonkaen Province
17. สมาคมผู้บริโภคภาคตะวันตก Consumer Association of the Western Region

18. สมาคมพิทักษ์สิทธิผู้บริโภคสมุทรสงคราม (Samut Songkhram Consumer Rights Protection Association)
19. สมาคมผู้บริโภคสุราษฎร์ธานี Consumers Association of Surat Thani Province
20. สมาคมผู้บริโภคสงขลา Consumers Association of Songkhla Province
21. สมาคมส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม (Human Rights and Environment Association, HREA)
22. เครือข่ายชายฝั่งทะเลบูรพา ๕ จังหวัดภาคตะวันออก(คทพ)
23. เครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย(คทช.)/ Network of Indigenous Peoples in Thailand (NIPT)
24. เครือข่ายองค์กรผู้บริโภคภาคอีสาน Network of the Northeastern Consumer Organizations
25. เครือข่ายพิทักษ์ ผู้บริโภคจังหวัดมหาสารคาม
26. เครือข่ายประชาชนในระบบหลักประกันสุขภาพเขต10อุบลราชธานี
27. เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกภาคอีสาน (Esan Alternative Agriculture Network)
28. เครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน (E San Land Reform Network)
29. เครือข่ายองค์กรผู้บริโภคภาคใต้ Network of the Southern Consumer Organizations
30. เครือข่ายชุมชนคนฮักน้ำของจังหวัดอุบลราชธานี Network of Mekong Conservation Communities, Ubon Ratchathani Province
31. เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขงอีสาน(Esan Mekong People Network)
32. เครือข่ายสภาองค์กรชุมชน 7 จังหวัดลุ่มน้ำโขงอีสาน (ComNet)
33. ศูนย์เพื่อนหญิงอำนาจเจริญ (Women Center Amnatcharoen)
34. ศูนย์เผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา
35. ศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพประชาชนภาคตะวันตก Health Security Coordination Center for the Western Region
36. ศูนย์คุ้มครองสิทธิผู้บริโภคจังหวัดพระนครศรีอยุธยา Consumer Rights Protection Center, Ayutthaya Province
37. ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Center for Ethnic Studies and Development, CMU
38. ศูนย์กฎหมายสิทธิชุมชน Legal Advocacy Center for Indigenous Communities

39. กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA Watch)
40. กลุ่มคนงานหญิงเพื่อความยุติธรรม (WJG)
41. กลุ่มเสรีภาพแม่น้ำโขง (The Mekong Butterfly)
42. กลุ่มสุรินทร์เสวนา
43. คณะกรรมการณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า (กรพ.) (Thai Action Committee for Democracy in Burma- TACDB)
44. คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
45. องค์กรความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอันดามัน (ARR)
46. สถาบันสังคมประชาธิปไตย (Social Democracy Think Tank)
47. ขบวนการผู้หญิงปฏิรูปประเทศไทย (We Move)
48. โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw)
49. โครงการอาหารปันรัก
50. มหาวิทยาลัยชาวบ้านลานหอยเสียบ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
51. Project SEVANA South-East Asia
52. Thai Climate Justice for All
53. Spirit in Education movement (SEM)
54. International Pollutants Elimination Network (IPEN)
55. Alaska Community Action on Toxics, USA
56. Association of Environmental Education for Future Generations (AEEFG), Tunisia
57. Fundación Agua Clara, Venezuela
58. Paryavaran Mitra, India
59. Let's Help Each Other, Myanmar
60. Maramagri Youth Network, Myanmar
61. Keng Tung Youth, Myanmar
62. Shan MATA, Myanmar
63. NeT Organization, Myanmar
64. Action Committee for Democracy Development, Myanmar
65. Kachin Women's Association Thailand

66. Synergy – Social Harmony Organization, Myanmar
  67. Olive Organization, Myanmar
  68. Progressive Voice, Myanmar
  69. Democracy, Peace and Women Organization, Myanmar
  70. Human Rights Foundation of Monland, Myanmar
  71. Ta'ang Women's Organization, Myanmar
  72. Association of Human Rights Defenders and Promoters, Myanmar
  73. Karen River Watch, Myanmar
  74. All Arakan Students' and Youths' Congress, Myanmar
  75. Karen Human Rights Group, Myanmar
  76. ETOs Watch Coalition คณะทำงานติดตามความรับผิดชอบของการลงทุนข้ามพรมแดน
-

เอกสารอ้างอิง

How Oil and Gas Majors Bankroll the Myanmar Military Regime.

<https://www.justiceformyanmar.org/stories/how-oil-and-gas-majors-bankroll-the-myanmar-military-regime>

Daily Briefing in Relation to the Military Coup.

<https://aappb.org/?p=14788>

ญี่ปุ่นประกาศระงับการให้ความช่วยเหลือใหม่เมียนมา มะกันสั่งอพยพ จนท. – ครอบครั้ว

https://www.matichon.co.th/foreign/news_2651084

PETRONAS 's Upstream Operations in Myanmar Declares Force Majeure On Its Yetagun Field.

<https://www.petronas.com/media/press-release/petronas-upstream-operations-myanmar-declares-force-majeure-its-yetagun-field>

Total and Chevron: Stop Supporting the Bloodbath in Myanmar.

<https://actions.sumofus.org/a/stop-funding-myanmar->

[military?sp_ref=706271662.99.215557.f.666219.2&referring_source=fb&source=fb&fbclid=IwAR2tI8lgsZmA_0dHCeA11hOXt7Z7tt8SsHH4T56FuXYKvuQ6owWFL1nmaLg](https://actions.sumofus.org/a/stop-funding-myanmar-military?sp_ref=706271662.99.215557.f.666219.2&referring_source=fb&source=fb&fbclid=IwAR2tI8lgsZmA_0dHCeA11hOXt7Z7tt8SsHH4T56FuXYKvuQ6owWFL1nmaLg)